

per sota la plaça i per davant de cal Baró es pujava directe a l'església.

Si no recordo malament en les processons que calia portar Tabernacle, que prou tenien cura els pabordes i pabordesses de guardar ben guarnit amb les millors flors del temps, feien el recorregut llarg. La del dia de la festa Major feien el recorregut mitjà que una vegada a l'era de can Pelat es parava uns moments mentre l'orquestra o cobla interpretava una peça musical en la que un solista cantava alguna bella cançó dedicada al Patró o a la Mare de Déu. Encara sembla que ho recordi ara mateix la que va interpretar un tal Bars, de la cobla de St. Feliu de Pallarols, que cantant una salve a la Mare de Déu de Montserrat em va fer posar pell de gallina.

Les processons que donaven el tomb per la plaça eren les del primer diumenge de

mes i es feien en honor de la Mare de Déu del Roser; quan entràvem a l'església es cantaven els goigs del roser.

Els recorreguts, ordre i composició variaven una mica segons el rector i ara en fer memòria no hi ha total unanimitat de criteris.

Una processó particular de Tavertet que es feia la setmana abans de l'Ascensió, setmana de les «Lladenes» o Lletanies. El dijous abans de l'Ascensió s'anava a St. Corneli amb processó tot resant les lletanies dels Sants i resant el rosari, una vegada allà se celebrava la missa i després es feia la benedicció del terme des del padró que hi ha en l'atri de l'ermita. En aquesta processó només es portava la creu i els gamfarons.

El dia de St. Corneli i Cebrià, 16 de setembre, també s'hi anava a celebrar una missa en comitiva però sense ornaments de processó.

Antigament, en èpoques de

secada o altres calamitats, tal com es troba documentat, s'anava de pelegrinatge a Cabrera en processó, per demanar l'ajuda a la Mare de Déu.

Recordo que, cap a finals dels anys vint, el blat de moro que s'havia plantat no havia pogut néixer degut a l'eixut i es va anar a St. Miquel de Serrarols portant el sant Crist gros. La situació devia ser molt crítica ja que quan es feia una processó a St. Miquel portant el sant Crist gros era que la necessitat s'ho valia. Penso que el Senyor escoltà les pregàries ja que, si bé el blat de moro i mongetes van ser perdudes i la collita del blat molt magre, a l'estiu va ploure i els farratges de tardor van ser abundants.

Jordi SANGLAS

LLUCANT SOBRE EL PASSAT

Recordem que al número 26 d'aquesta mateixa revista dels Cingles escrivíem un article amb el títol «**Llucant el passat**» on comentàvem els diferents tràmits per aconseguir la carretera a Tavertet en la que ja ens situàvem a l'any 1914. Doncs encara ens passà per alt una curiosa i llarga instància de la qual n'hem trobat un esborrany amb data de 1909, dirigida a la corporació provincial, en la que s'exposa l'extrema necessitat —com ja veurem— de construir la carretera de

Treballador obrint carretera a l'indret de la Casanova.

Tavertet a Sta. Maria de Corcó o l'Esquirol.

Segons el document que fem referència els presidents i secretaris dels ajuntaments de Corcó i Tavertet exposen que la població de Tavertet i el seu terme municipal es troben totalment aïllats de tota mena de concursos i tràmits; i que els queviures i altres productes d'importació estan en uns preus molt alts; els d'exportació com el carbó, fusta... a preus molt baixos per la dificultat de treure'ls fins a la bona comunicació per manca de camins adequats, o sigui, camins carreters. El camí actual està en tan mal estat que arreglar-lo suposaria una despesa molt gran pels dos municipis i no resoldria la reducció o augment de preus abans esmentats, ni seria gaire útil com a camí carreter.

Aquest mateix document expressa també que tota aquesta situació es reflexa en la manca de vida pels habitants de Tavertet, circumstància que provoca l'abandonament d'habitatges, havent-se de desplaçar a altres poblacions on la vida és més fàcil i amb millors condicions. Tot això és en perjudici del municipi, hisenda i província.

Feien constar també que per tal d'evitar l'emigració, amb l'esforç dels propietaris del terme municipal i amb l'ajuda dels veïns del poble, havien construït un camí carreter que passant per l'indret del «Gorgàs» finia a la carretera de Vic a Olot, a l'indret denominat «Rapbuf» de mas les Esplanes del Cabrerès del terme de Corcó, aquest camí tenia un total de 10 quilòmetres de longitud.

Però com que la conservació era tan gravosa com la

construcció, degut el seu traçat i les aigües que quasi sempre hi discorrien bona part de l'any com també la neu que per aquests verals hi era present en bona part de l'hivern, feien que aquest camí fos intransitable.

Per altra banda feien ressaltar la necessitat d'un camí carreter per a Tavertet i els veïns van implorar l'ajuda dels de Corcó per a sol·licitar aquest camí veïnal, a la vegada poder solucionar els greus problemes d'incomunicació de Tavertet i també aquesta nova via seria d'interès per bona part del veïnat de Sta. Maria de Corcó, ja que degut a la riera de la Gorga es trobava separat i apartat de la carretera de l'Estat.

Per altra banda també els propietaris veïen en bons ulls que la carretera passés per aquest nou traçat ja que obria més els municipis i a la vegada aquesta nova via seria per indrets més soleis i només hauria estat tancada 2 dies o tres a l'any en comptes dels

10 o 12 del Gorgàs. A més s'escursaria la distància entre Tavertet i Corcó de 6 a 7 quilòmetres. Aquest nou traçat és el de Baumallera.

En aquest document també feien constar que aquests municipis es dirigien a la Corporació Municipal atenent-se a les bases establertes per la Diputació Provincial el dia 4 de febrer de 1890, per això els propietaris afectats cedien terrenys i la pedra necessària per a la construcció de la carretera, tal com requerien les bases. Al mateix temps suplicaven que els fos concedida una subvenció per a les obres de fàbrica i per a les 4 quintes parts de l'exploració tal com preveïen les bases.

Ens ha semblat curiós fer referència a aquesta instància i al seus arguments a què s'atenen, demostrant la necessitat del nou traçat, per on la tenim ara.

Jordi SANGLAS

Vista de la carretera a l'indret de la roca del Salt del Capellà, recentment enderrocada.